

Hochman J.¹, Chytrý V.¹, Valenta T.¹, Hendrych M.², Gál B.¹

¹Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Fakultní nemocnice u sv. Anny a LF MU Brno

²I. ústav patologie, Fakultní nemocnice u sv. Anny a LF MU Brno

Úvod

- protuberantní fibrooseózní léze (PFOL) je velmi vzácná léze temporální kosti
- typická lokalizace v oblasti mastoidu / occipitomastoidální sutury
- poprvé popsána v roce 1999, dosud popsáno pouze 13 případů
- benigní biologické chování
- pomalý exofytický růst z vnější kortikalis temporální kosti
- diferenciální diagnostika – osteom, periostální chondrom, fibrózní dysplázie, osifikující fibrom, osteosarkom

Histologický obraz

- nodulárně formované proliferace tvořené pravidelnými fibroblastickými elementy v abundanční fibrózní matrix s fokusy ovoidních kostních trámčů. (Obr. 6)
- kostní komponenta s neatypickými osteoblasty
- ve fibrocelulárním stromatu patrné vřetenobuněčné elementy s pravidelnými protáhlými jádry, bez signifikantních cytonukleárních atypií či zachycené mitotické aktivity

Obr. 6 – histologický obraz PFOL

Kazuistika

- dvacetiosmiletá žena vyšetřena na ambulanci naší kliniky pro exofytickou lézi spánkové kosti vlevo v oblasti processus mastoideus
- rezistenci na daném místě pozoruje 2 roky, popisuje postupnou růstovou progresi, při rozvoji bolestivosti vyhledává lékařskou pomoc
- při klinickém vyšetření patrna retroaurikulárně vlevo kulovitá, palpačně tuhá a nepohyblivá rezistence, velikosti asi 3x3 cm, kožní kryt klidný (Obr. 1)
- na CT hlavy popsán nehomogenní útvar nasedající na kost, v souvislosti se zevní kortikalis, bez zřetelné usurace skeletu (Obr. 4 a 5)
- na základě předchozích vyšetření indikována chirurgická resekce léze (Obr. 2 a 3)
- histologicky potvrzena protuberantní fibrooseozní léze temporální kosti

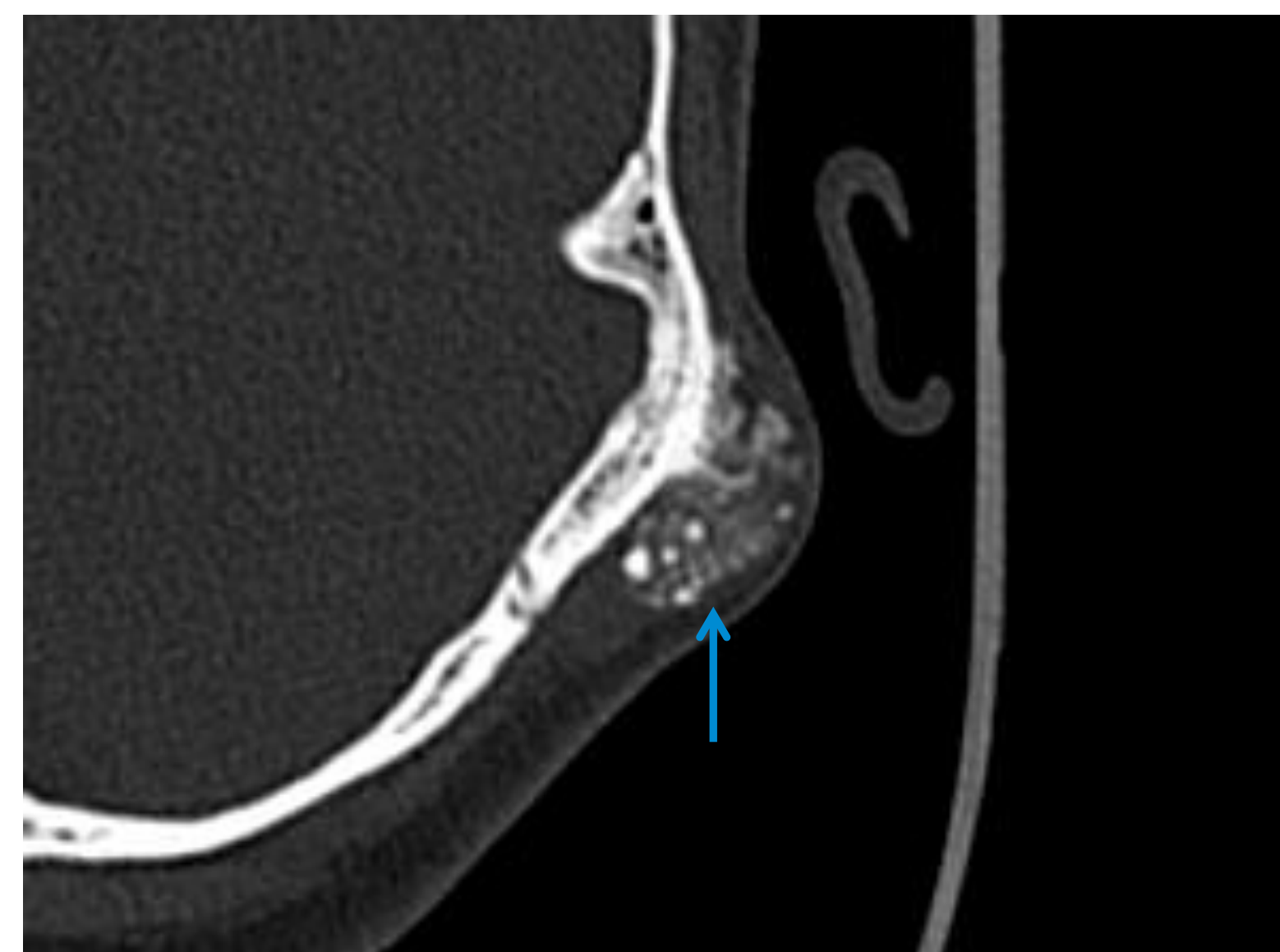
Obr. 1 – předoperační nález

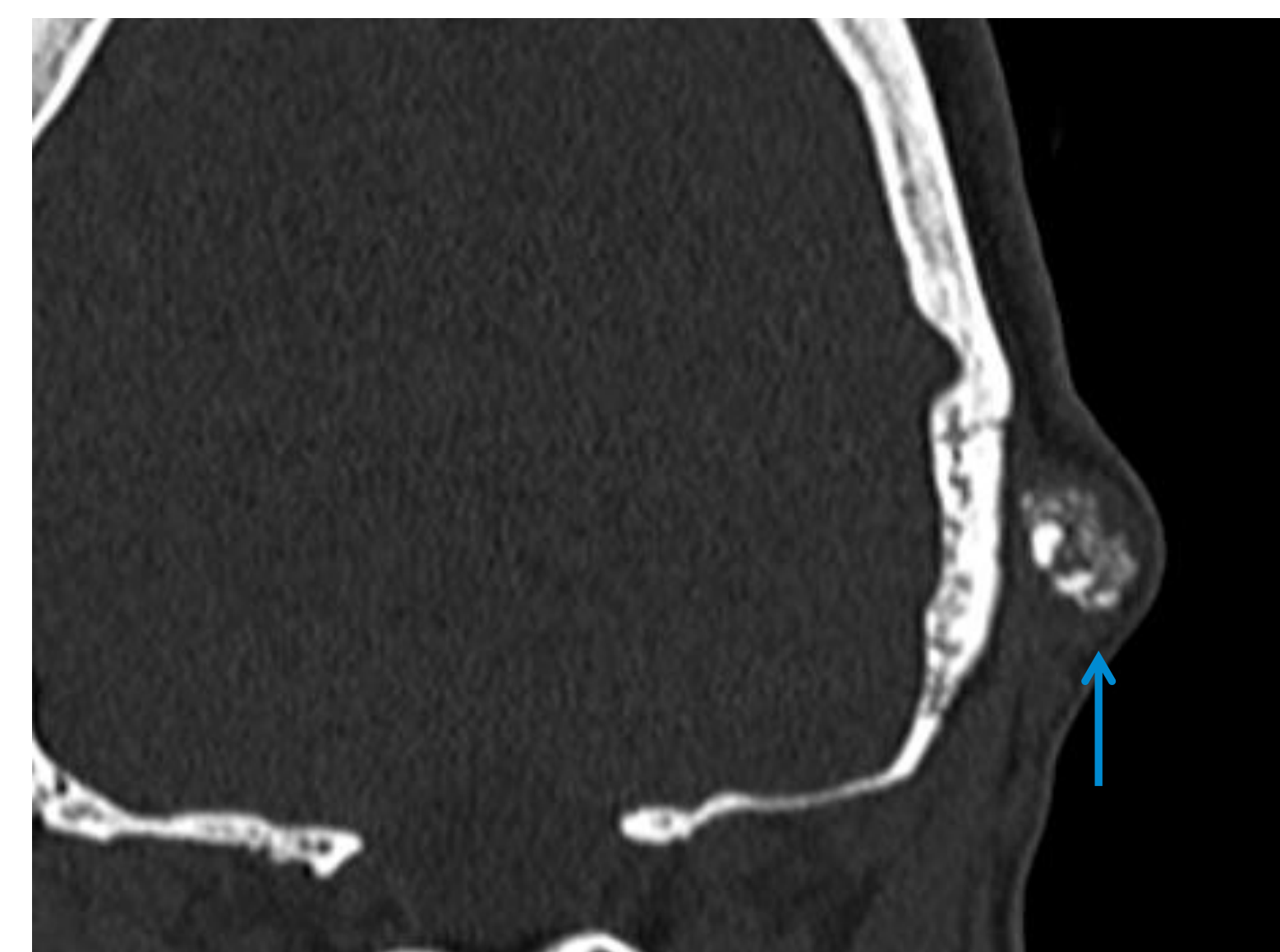
Obr. 2 – perioperační nález

Obr. 3 – exstirpovaný tumor

Obr. 4 – zobrazení na CT v transverzální rovině (šipkou označena léze)

Obr. 5 – zobrazení na CT v koronární rovině (šipkou označena léze)

Závěr

- protuberantní fibrooseózní léze temporální kosti představuje velmi vzácnou jednotku exofytických lézí temporální kosti
- diagnostika je založena na klinickém vyšetření, zobrazovacích metodách a především histopatologickém vyšetření
- terapie je chirurgická
- prognóza velmi příznivá

Zdroje

- Shekhrajka N, Shatzkes DR, Dean KE, et al. Protuberant Fibro-Osseous Lesion of the Temporal Bone: "Bullough Bump"-Multimodality Imaging Case Series and Literature Review. AJNR Am J Neuroradiol. 2021 Nov;42(11):2023-2029. doi: 10.3174/ajnr.A7298. Epub 2021 Sep 30. PMID: 34593383; PMCID: PMC8583260.
- Bouaoud J, Larousserie F, Galmiche-Rolland L, et al. Protuberant fibro-osseous lesion of the temporal bone: report of four cases and review of the literature. Int J Oral Maxillofac Surg. 2021 Dec;50(12):1566-1570. doi: 10.1016/j.ijom.2021.03.002. Epub 2021 Apr 15. PMID: 33865660.